100 جىلدىق كۈرەس جولىندا جاڭا ساپارغا ئاتلانايلى

پارتيانى سۆيگەن، پارتياغا سەنگەن بالىق يەن سۈداي دەتەنە تەرەڭ سۈيىسپەنشىلىك

ـــ توڭكەرىستىك بايىرغى رايوندار رۆحى جونىندەگى شولۇ

جۇڭگو كومۇنىستىرىنىڭ رۆحانىي شەجىرەسى

□ شىنجاڭ اگەنتىگىنىڭ تىلشىلەرى شيۇڭ فىڭ، يۇي شيانجۇڭ

توڭكەرىستىك بايىرغى رايوندار ـــ پارتيا مەن خالىق ارمياسىنىڭ تامىرى، جۇڭگو خالقىنىڭ جۇڭگو كومۇنىستىك پارتياسىن تاڭداغاندىغىنىڭ تاريخي ايغاغى.

100 جىلدان بەرى جالغاسىپ كەلگەن جاتقان رۆحانىي قان تامىردى ۋۇزبەگەن توڭكەرىستىك بايىرغى رايوندار خالقى پارتياغا تاباندىلىقىن ئىلەسپ، جۇڭخۇا ۋۇلتىنىڭ ۋۇلى گۈلدەنتۈنىڭ ەكپىندەي ئىلگەرىلەۋ جورىغىندا ئەۋۋەلدىڭ تالاي ـ تالاي اسقاق اۋەندەرىن جازىپ، تالاي ـ تالاي جىگەرلى كۈرەس جىرلارىن ورنىداپ، تاۋ توڭكەرىپ، تەڭىز قوتاردداي قاھارماندىق ەپوس جازدى.

اينماس سەنىم

جياڭشي ولكەسى رۆيجين قالاسى يەپىڭ اۋىلى خۇا ـ ۋ قىستاغىنىڭ ارتىندا ـ عى تاۋدا 17 ئەتۇپ قاراغاي جاپ ـ جاسىل بولىپ بوي سوزىپ تۇر.

وتكەن عاسىردىڭ 30 ـ جىلدارد ـ نىڭ باسىندا خۇا ـ ۋ قىستاغىندا 17 جاس قىزىل ارميا قاتارىنا ئوتىپ، سەرتەسپ 17 ئەتۇپ قاراغاي ەكتى. توڭكەرىس جولىندا ولار ەرلىكپەن قۇربان بولدى، سودان بۇل قاراغايلار "سەنىم بايتەرەگى" دەپ اتالدى.

سول جىلداردا رۆيجىندەگى 240 مىڭ ادامنان 113 مىڭ ادام سوعسقا قاتناسپ الدىڭغى شەپكە كومەك بەردى، مۇنىڭ ىشىندە 50 مىڭنان استام ادام توڭكەرىس جولىندا ئوزىن ارنادى، ۋزاق جورىق جولىندا قۇربان بولغاندار ـ دىڭ ئوزى 10 مىڭ 800 ادام بولدى.

رۆيجىننەن يان ـ انعا، خۇبەي ـ حىنان ـ انحۇيدان شانشي ـ گانسۇ ـ نىڭشياغا، زويوۋجياڭنان شيابيوعا دەيىن... توڭكەرىستىك بايىرغى رايوندارداغى قاھارماندىق نزگى ىستەر بۇل رۇحتىڭ ەڭ جاقسى بايانى سانالادى.

باس شۇجي شي جينپيڭ بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: توڭكەرىستىك بايىرغى رايوندار مەن توڭكەرىستىك بايىرغى رايوندار حالقى پارتياىمز باسشىلىق ەتكەن جۇڭگو توڭكەرىسنە ورىسان قۇرباندىق بەردى جانە ۋلەس قوستى. وسى قۇرباندىقتار مەن ۋلەستەر جۇڭگو كومۇنىستىك پارتياسىنىڭ، جۇڭگو حالىق ازاتتىق ارمياسىنىڭ، جۇڭخۇا حالىق رەسپۇبليكاسىنىڭ تاريخي ەسكەرتكىشىنە ماڭگىلىككە ورنەكتەلدى.

توڭكەرىستىك سوعىس جىلدارىندا مەيلى گومينداڭ كەرتارتپاشىلارىنىڭ اق تەررورلىعى بولسىن، الدە جاپون يمپەريالىزمىنىڭ قانقۇيلى جاۋىزدىعى بولسىن، ەشقايسىسى دا توڭكەرىستىك بايىرغى رايوندار حالقىنىڭ پارتياغا تاباندىلىقىن ىلەسكەن "قىزىل تاسقىنىن" بوگەي العان جوق.

تاريحقا قايىرىلا قاراساق، مىناداي ءبىر كورىنىستەر ادامدى شەكسىز اسەرلەندىرەدى: چىن شۇشياڭ قولعا النعانىنان كەيىن قايىسپاس قايسارلىلىقپەن ءوز ىشەگىن ءوزى ءۇزىپ ولەدى، فاڭ جىمين تار قاپاستا جاتسا دا "سۇيىكتى جۇڭگو" تۇرالى قيال شارىقتاتۇدان تايمايدى، چۇي چيۋباي ينتەرناتسيونال ءانىن اسقاقتاتا شىرقاپ تۇرىپ ەرلىكپەن قۇربان بولادى...

تۇتانعان مۇرات ـ سەنىم وتى ماڭگى وشپەيدى.

2019 ـ جىلى 3 ـ ايدىڭ 26 ـ كۇنى توڭكەرىستىك بايىرغى رايون گۋاڭشي بايسى، ليە اۋدانى بايني قىستاغىندا تۇرا ـ تىن ءبىرىنشى شۇجي حۇاڭ ۋىنشيۋدىڭ قىستاقتا تۇرعانىنا ءبىر جىل تولعاندا، اۋتوكولىگىمەن 25 مىڭ كيلومەتر جول باسپىتى. سول كۇنى حۇاڭ ۋىنشيۋ ۋيچات دوستار شەڭبەرىنە "مەنىڭ جۇرەگىمدەگى ۋزاق جورىق" دەپ جازدى.

ۋرپاقتان ـ ۋرپاققا جالعاستىرا قۇلشىنۇ ارقىلى جۇڭگو كومۇنىستىك پارتياسى ءوزىنىڭ 100 جىلدىق مەرەيتويى قارساڭىندا جۇڭخۇانىڭ بايتاق دالاسىندا جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتىپ، مۇلدەم كەدەيلىك ماسەلەسىن تاريحي سىپاتتا شەشتى. 8 جىلدا 100 ميلليونعا جۋىق ادام كەدەيلىكتەن ارىلىپ، 832 كەدەي اۋدانىنىڭ كەدەيلىك قالپاعى تۇگەلدەي السىندى. توڭكەرىستىك بايىرغى رايوندار حالقى بۇكىل ەلمەن بىرگە دوڭگەلەك داۋلەتتىلىكتى جۇزەگە اسىردى.

سەنمەنەن باستاۋ الىپ، كۇرەسپەن ورىندالىپ، حالىق يگىلىگىنە تاپسىرىلدى ـــ 100 جىلدىق پارتيا تاريحىنداعى العاباسۋدىڭ تاريحي لوگيكاسى كومۇنيستەردىڭ وزگەرمەس اۋەلگى ماقساتى مەن بورىشىن ايگىلەدى، سونداي ـ اق پارتيانى ءسۇيۋ، پارتياعا سەنۋ، پارتياعا ماڭگى ىلەسۋ سىندى بەرىك سەنىمدى توڭكەرىستىك بايىرغى رايوندار حالقىنىڭ ىلەسۋى جۇرەگىنە ۇيالاتتى.

قان تامىرعا سىڭگەن تەرەڭ سۇيىسپەنشىلىك

1934 ـ جىلى 10 ـ ايدىڭ 16 ـ كۇنى گۇيجوۋدىڭ كۇننيۇشان تاۋى. 100دەن استام قىزىل ارميا جاۋىنگەرى تاۋدا وكشەلەي قۇعان جاۋعا توسقاۋىلداپ سوققى بەردى، ءبىراق قانىپەزەر جاۋ بۇقارانى قالقان ەتىپ ۇستاپ، قادام سايىن قىسپاققا الدى. الدىدا ازۇلى جاۋ مەن قولىندا سىنىق تەمىرى جوق بۇقارا، ارتتا جالاما جارتاس، قۇلاما قۇز، قايتۋ كەرەك؟ قىزىل ارميا جاۋىنگەرلەرى "ولسەك تە تۇتقىن بولمايمىز، باسىمىز كەتسە دە بۇقاراعا زاقىم كەلتىرمەيمىز" دەگەن بەرىك بەكىمگە كەلىپ، ملتقتارىن قيراتىپ، 70 نەشە مەتر بيىك جاردان توبىمەن سەكىرىپ كەتتى...

تالاي ـ تالاي ءومىر مەن ءولىم ارپالىسىندا ءبىر ـ بىرىنە سۇيەنىپ، نە ءبىر بەينەت پەن زەينەتتى بىرگە وتكەرگەن، توڭكەرىستىك بايىرغى رايون سىندى ىستىق قان مەن ماڭداي تەر توگىلگەن، داڭق پەن ارمان ۇيمعان ىرىستى توپىراقتا ەتەنە سۇيىسپەنشىلىكتىڭ نە ەكەنىن، پارتيا مەن خالقتىڭ نە ءۇشىن ءبىر نيەت، ءبىر تىلەكتە بولاتىندىعىن اناعۇرلىم تەرەڭ تۇسىنۋگە بولادى.

جيڭگاڭشاندا ۇشقىنان جالىن قاۋلاۋدان جاپونيا شاپقىنشىلارىنا قارسى شعىس سولتۇستىك بىرلەسكەن ارمياسىنىڭ جاڭبايشان تاۋى مەن حيلۇڭجياڭ وزەنى اراسىندا جاپونيا ارمياسىمەن 14 جىلداي ەرلىكپەن كۇرەس جۇرگىزۋىنە دەيىن؛ حۇبەي ـ حىنان ـ انحۇي سوۋەتتىك رايونىندا "28 جىل بويى قىزىل تۇدىڭ قۇلاماۋىنان" ميلليون قولدىق قاھارمان قوسىنىڭ الپ دارياداندا ەندەپ ءوتپ جولبارىستاي ايبات كورسەتۋىنە دەيىن؛ كەدەيلىكتەن ارىلتۇداندا قامال الۋدىڭ جاپپاي جەڭىسىنە قول جەتكىزۋدەن ىندەتكە قارسى اتتانۋ ۇلى كۇرەسىنىڭ كەلەلى ستراتەگيالىق جەتىستىگىنە دەيىن... پارتيامىزدىڭ تاريحي زور سناقتاردا جەڭىسكە جەتۋدىڭ سەبەبى، سايىپ كەلگەندە، پارتيامىزدىڭ باستان ـ اياق حالقتا تەرەڭ تامىر تارتۋعا، حالقتا تىعىز ارقا سۇيەۋگە، حالقتى ۇزدىكسىز باقىتقا كەنەلتۋگە تابانىدى بولعاندىعىندا.

سوعىس ءورتى لاۋلاعان جىلدارداپارتيا مەن ارمياعا توڭكەرىستىك بايىرغى رايوندار بۇقاراسى ىستىق كۇرىش تامىعى مەن اسقاباق سورپاسىن بەرگەندىگىن، حۇايحاي شايقاسىنىڭ ارىنداي ىلگەرىلەۋىنە توڭكەرىستىك بايىرغى رايوندار بۇقاراسىنىڭ قول ارباسى جەتكىزگەندىگىن، چاڭجياڭنان ءوتۋ شايقاسىنىڭ اسقاق ايباتىن توڭكەرىستىك بايىرغى رايوندار بۇقاراسىنىڭ شاعىن قايىعى ارقىلى ايگىلەگەندىگىن ۇمىتۋعا بولمايدى...

"سوۋەتتىك بيلىك گۇلدەي جاينادى، تامىرىن جارلىعا تەرەڭدەي بويلاپ، پارتيا كەدەي شارۋانىڭ قامىن ويلادى، بارلىق جەردە قىزىل بيلىك ورناتپ". مينشي توڭكەرىستىك بايىرغى رايوننداپ تاراعان قىزىل جىر پارتيا مەن حالقتىڭ تەرەڭ سۇيىسپەنشىلىگىنىڭ ايعاعى.

ءبىز باستان ـ اياق مىنانى اناعۇرلىم ەستە ساقتاۋعا ءتيىسپىز: جاڭا ساپاردا باستان ـ اياق حالققا دەگەن ۋادەدەن اينىماي، حالقتىڭ كۇتكەننەن شىعىپ، ماڭگى بۇقارانىڭ "ءوزىنىڭ پارتياسى" بولىپ، حالىق بۇقاراسىنىڭ شۇعىلى، قيىن، ۋايىمداعان، ءزارۋ ماسەلەلەرىن كۇش سالا شەشىپ، حالىق بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمىن، باقىت سەزىمىن جانە حاۋىپسىزدىك سەزىمىن ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، ويدى ءبىر ارناعا شوعىرلاندىرىپ، كۇشتى ءبىر اراعا جۇمسايتىن تەلەگەي ۇلى كۇشتى توپتاۋ كەرەك.

پارتيا مەن حالىق ءبىر نيەتتە بولىپ، ارميا مەن حالىق ءبىر ادامداي ىنتىماقتاسسا، بارلىق جەردە جەڭىسكە جەتەتىن، قانداي قامالدى دا تالقان ەتەتىن بولادى.

ارمان كۇرەسپەن جۇزەگە اسادى

بىيل "1 ـ قازان" قارساڭىندا شيڭگو ـ چۋانجوۋ تەمىر جولىنىڭ شيڭگو ـ چيڭلىۋ بولىگىندە پۇچىڭ ـ مەيجوۋ تەمىر جولىنىڭ جيانىنيڭ ـ گۇانجى بولىگىندە رەسمي پويەز قاتناپ جۇمىس باستاپ، فۇجيان نيڭخۇا، چيڭلىۋ، جياڭشي نيڭدۇ، شىچىڭ سىندى بۇرىنعى ورتالىق سوۋەتتىك رايوندىعى 4 اۋدانداعى تەمىر جول بولماۋ تاريحى ايقاتالدى.

تاۋ مەن سۋ بايعاعىداي، ال ءومىر شىت جاڭا. كەزىندە اعاشتان جاسالعان جالعىز دوڭعالاقتى ارباەمەن يرەلەڭدەگەن سازداۋىت جولدا جۇرۇدەن مەملەكەتتىك 1 ـ دارەجەلى دارا جەلدەگى ەلەكترلەنگەن تەمىر جول سالۋعا دەيىن سوۋەت رايونى تەمىر جولىنىڭ "ءتورت توڭىرەگى تۇگەلدەنۋى" قىزىل ىستىق توپىراقتاعى تاريحي سىپاتتى سەكىرۋدى ايگىلەپ تۇر.

بۇل ارماندى جۇزەگە اسىرۋ جولى، سونداي ـ اق كۇرەس جولى. توڭكەرىستىك جىلدارداپ بولسىن، الدە كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ جولىندا پارتيانىڭ پارەندى باسشىلىعىندا، توڭكەرىستىك بايىرغى رايوندار حالقى ۇنەمى ءوزىن تىنباي الۋەتتەندىرۋ، قاجىرلىلىقپەن كۇرەس جۇرگىزۋ سىندى قايىسپاس كۇرەسكەرلىك جىگەرمەن قاجماي ـ تالماي، باتىلدىقپەن جەڭىسكە جەتەتىن قاھارماندىق ارنىمەن ارمانعا تالپىنۋ جولىندا ەكپىندەي العا تارتتى ـــ

جيڭگاڭشاندا توڭكەرىستىك كۇرەس مەزگىلىندە، جاۋدىڭ ەكونومىكالىق قۇرساۋىن تالقاندا ءۇشىن، قىزىل ارميا "جۇنجاڭنان قازانشعا دەيىن استىقتى قوسپاعاندا، بارلىعى 5 تيىندىق تاماق ءىشتى"؛ اس تۇزى تاپشىلىعى قينىلىپ شەشۋ ءۇشىن، قالىڭ ارميا مەن حالىق كونە ءۇي قابىرعالارىنىڭ تۇبىنەن توپىراق قازىپ قاينا ـ تىپ ازوتتى تۇز ايىردى...

"ۇكىمەت ءبزدى تەك سۇيەمەلدەيدى، باعىپ وتىرمايدى، باقىت كۇرەسپەن كەلەدى". بۇل جيڭگاڭشان شىنشان قىستاعىنىڭ تۇرعىنى پىڭ شيايىڭنىڭ ۇنەمى ايتاتىن ءسوزى. ەڭبەكشىل قوس قولىنا سۇيەنگەن پىڭ شيايىڭ قازىر كەدەيلىكتەن ارىلىپ قانا قويماي، مەملەكەتتىك ايەلدەر ۇاكىلدەر قۇرىلتايىنىڭ ۇاكىلى بولىپ سايلاندى، داڭقپەن مەملەكەتتىك كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋدىڭ ەكپىندەي ىلگەرىلەۋ سىلبىنا يە بولدى.

شىنشان قىستاعى سىندى جيڭگاڭشاندىعى كەزىندەگى ەڭ شەت ـ شالعاي كەدەي قىستاقتىڭ ءوزى ينتەرنەتتە تانىمال بارۋعا ءتيىستى جەر ـــ اۋىل ـ قىستاق ساياحات تۇيىننىنە اينالىپ شىعا كەلدى. بۇكىل قىستاق تۇرعىندارىنىڭ 80%ى اۋىل ـ قىستاق ساياحاتىنا قاتناسىپ، 4 جىلدىڭ الدىندا 3000 يۇانعا جەتپەيتىن جىلدىق جان باسىندىق ورتاشا كىرىسى قازىر 20 مىڭ يۇاننان اسىپ كەتتى، جوقتىڭ قاسىنداعى قىستاقتىڭ كولەمكتيۋ شارۋاشىلىق كىرىسى 500 مىڭ يۇاننان استى.

ۋاقىت اۋىسقانىمەن، كۇرەس رۇحى وشپەيدى؛ جاڭا بەينەمەن جورىققا اتتانۋدا قاجماۋ ـ تالماۋ كەرەك.

تىنىپ اققان ماۋپىڭ وزەنى جاعاسىندا سەگىز بۇرىشتى عيماراتتىڭ الدىندا ءزاۋلىم قارت ۇيەڭگى اعاشىنىڭ قاسىندا ساياحاتشىلار ۇنەمى ايالداپ ويعا شومادى. بۇل اعاش تاستىڭ جارىعىنان ءۇنىپ، تۇسكەن سالماققا توتەپ بەرىپ، وسكەن سوڭ تاستى جارىپ شىققان، 100 نەشە جىل سىرعىسا دا، ءباز ـ بايعاعىسىنداي ومىرشەڭدىك كۇشى قاۋلاپ، قۇددى كۇرەسۋدەن قايتپايتىن، قايسىپايتىن توڭكەرىستىك بايىرغى رايوننان اۋمايدى...

تاريح جازدى، تاريح جاراتۇدا، تاريح ءالى دە كۋا بولادى: پارتيانىڭ پارەندى باسشىلىعىندا، ەكىنشى 100 جىلدىق كۇرەس نىساناسىن جۇزەگە اسىرۋ جاڭا جورىعىنا ارشىندى قادام تاستاعان توڭكەرىستىك بايىرغى رايوندار نىساناداندا جازباي، ءورىس اشا العا ىلگەرىلەپ، ءسوز جوق، جاڭا شۇعىلا جاراتاتىن بولادى!

(شىنجاڭ اگەنتىگىنىڭ 11 ـ ايدىڭ 8 ـ كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن حابارى)

(باسى 1 ـ بەتتە)

"قۇددىقتى، توكتى بىردەي تىزگىندەۋ" باسقارۋدىڭ ىلگەرىلەتىپ، جەر استى سۋىن شەكتەن تىس اشقان وڭىرلەردى جونگە سالۋدى ورىستەتىپ، ءىرى، ورتا تۇرپاتتى سۋارۋ ءوڭىرىن جالعاستى قۇرۇدى سايكەستىرۋ مەن سۋ ۇنەمدەۋ جاڭالاۋدىڭ ىلگەرىلەتىپ، اۋدان وڭىرىندە سۋ ۇنەمدەۋ تيىندەگى قوعامدىق ولشەمگە جەتۋ قۇرىلىسى قيىلىن ورىستەتىپ، سۋ ۇنەمدەۋ ۇگىت تاربيە تەبىرىنىن كۇشەيتىپ، سۋدان پايدالانۋ ۇقعىر، سۋ باعاسى رەفورماسىن ورنىقتى قادام مەن ىلگەرىلەتتى. قازىرگە دەيىن مەملەكەت باعالاعان 72 ماڭىزدى سۋ يقۋاتى رايوننىڭ سۋ ساپاسىنىڭ ولشەمگە جەتۋ سالىسترماسى 98.6% بولعان. سۋدىڭ ەكولوگيالىق ورتاسىن جاقسارتۋ جاعىندا 2018 ـ جىلدان بەرى وزەن ـ كولدەگى "ءتورت بىلىقپالىقتى اداقتاۋ"، وزەن ـ كول باسقارۋ ارناۋلى زاڭ اتقارۋ تەكسەرۋىن جانە وزەن ـ كولدەردەن قۇم قازۋدى تىزگىندەۋ سياقتى ارناۋلى ارەكەتتەردى ورنالاستىرىپ، ىلگەرىلەتىپ، وزەن ـ كولدەردىڭ بەت ـ بەينەسىن كورنەكتى جاقسارتتى. وزەن ـ كول كەڭىستىگىن باسقارۋ ـ تىزگىندەۋ جاعىندا ەلسىز اۋماقتان سىرتقى وزەن ـ كولدەردەى باسقارۋ كولەمىندە قىزمەت بەلگىلەۋدى ورىنداپ، ەلسىز اۋماقتان سىرتقى وزەن ـ كولدەردىڭ جاعالاۋ سىزىعىن قورعاۋ جانە ودان پايدالانۋ جوباسىن، قۇم قازۋ باسقارۋ مىندەتى بار 112 وزەن اعىسى اعارىنىڭ قۇم قازۋ جوباسىن تۇگەلدەي دارەجەلەس حالىق ۇكىمەتى بەكتىپ جازىپ اتقارىپ، وزەن ـ كول اۋماعى اناعۇرلىم ايقىندالىپ، وزەن ـ كول باسقارۋى ۇزدىكسىز كۇشەيدى.

"14 ـ بەسجىلدىق" مەزگىلىندە راىونىمىز سۋ بايلىعىن قورعاۋ، سۋ الابى جاعالاۋ سىزىعىن باسقارۋ، سۋدىڭ لاسىتانۋىنان ساقتانۋ ـ جونگە سالۋ، سۋ ورتاسىن جونگە سالۋ سىندى وزەن ـ كولگە قاتىستى كورنەكتى ماسەلەلەردى زاڭ بويىنشا باسقارۋ ـ تىزگىندەۋدى ۇزدىكسىز ورىستەتىپ، جەتەكشىلىك ەتۋ ـ تەكسەرۋ ارقىلى ءارقايسى تارماق وزەندە باسقاراتىن ادام بولۋعا، باسقارا الاتىن بولۋعا، ويداعىداي باسقاراتىن بولۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتەدى. شەكارا اتتاعان وزەن ـ كولدەر جونىنەن بىرلەسپ ساقتانۋ، بىرلەسپ تىزگىندەۋ مەحانيزمىن ورناتىپ، كەمەلدەندىرىپ، الاپتى ءبىر تۇتاس جوسپارلاۋ، وڭىرلىك سايكەستىرۋ، تاراۋلار بىرلەسە ارەكەتتەنۋ سىندى وزەن ـ كول باسقارۋ ارناسىن قالىپتاستىرۋدى ىلگەرىلەتەدى. جەر ـ جەردىڭ وزەن ـ كول باستىعى ءتۇزىمى قىزمەتتىن باعالاۋدى جاپپاي ىلگەرىلەتىپ، باعالاۋ ناتيجەسىن شىنايى تۇردە كادرلاردى جالپىلىق باعالاۋ، باعا بولۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتەدى. شەكارا اتتاعان وزەن ـ كولدەر جونىنەن بىرلەسپ ساقتانۋ، بىرلەسپ تىزگىندەۋ مەحانيزمىن ورناتىپ، كەمەلدەندىرىپ، الاپتى ءبىر تۇتاس جوسپارلاۋ، وڭىرلىك سايكەستىرۋ، تاراۋلار بىرلەسە ارەكەتتەنۋ سىندى وزەن ـ كول باسقارۋ ارناسىن قالىپتاستىرۋدى ىلگەرىلەتەدى. جەر ـ جەردىڭ وزەن ـ كول باستىعى ءتۇزىمى قىزمەتتىن باعالاۋدى جاپپاي ىلگەرىلەتىپ، باعالاۋ ناتيجەسىن شىنايى تۇردە كادرلاردى جالپىلىق باعالاۋ، باعا بەرۋمەن ۇشتاسترۋدى، تاراۋلاردىڭ نىسانالىق باسقارۋ ەڭبەك ناتيجەسى باعالاۋىمەن ۇشتاسترۋدى، تياناقتاندىرۋ، باقلاپ تەكسەرۋ، شابىنتاندىرۋ مەحانيزمىمەن ۇشتاسترۋدى جۇزەگە اسىرادى. وزەن ـ كول باسقارۋدى باقلاۋ ـ اشكەرەلەۋ تۇعىرىن ۇزدىكسىز كەمەلدەندىرىپ، بۇقارانىڭ ات سالىسۋى جانە قوعامدىق باقلاۋدىڭ سۋبيەكتىۋ بەلسەندىلىگىن قاۋلاتىپ، تۇتاس قوعام وزەن ـ كولدى ايالايتىن قويۋ راي قالىپتاستىرادى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

كوڭىلدەرى كوتەرىڭكى وقۋشىلار سياقتى تاقىرىپتاردىڭ سۇرەت تۇندىرىلارى، سوندايـ ـ اق "جۇڭگو ارمانى"، "كوكتەم لەبى ەسكەن جۇڭگو"، "بار پەيىلمەن تىرىسا وقۋ"، "وتاندى سۇيەمىن" سياقتى مازمۇنداردىڭ حاتكەرلىك تۇندىرىلارى ىلىنگەن. "ءبىز اسەمونەر سارايى سىندى تۇعىر ارقىلى قىستاق تۇرعىندارىنىڭ ەستەتيكالىق قابىلەتىن جوعارىلاتىپ، اسىرەسە، بالالاردىڭ كوز ايالىن كەڭەيتىپ، ولاردىڭ كوركەمونەردەگى كومەسكى قابىلەتتەرىن اشقىمىز كەلەدى"، ـ دەدى اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم ۇگىت بولىمىنەن ايالىقتى چودا قىستاعىندا تۇراتىن "ۇعىسۋ، تىمىدىلىك جاساۋ، توعىستىرۋ" قىزمەت اترەتىنىڭ ورىنباسار باستىعى پىڭ زى ـ ۋ.

قىستاق تۇرعىنى روزىنىسا توحتى ارەدىك ۋاقىتىندا بالاسىن ەرتىپ اسەمونەر سارايىنا ۇنەمى باراتىن. ونىڭ سۇرەت سىزۋدى ۇيرەنگىسى كەلىپ جۇرگەن، بۇرىن ۇيرەنەتىن ورايى بولماعان ەدى. قازىر قىستاقتا اسەمونەر سارايى بار، ءارى تاماشالاۋنا، ءارى ۇيرەنۋىنە بولادى، ونىڭ ارمانىنىڭ ورىندالۋىنا مۇمكىندىك جاسالدى.

"چيڭداۋدان كەلگەن داشۋەشىڭ مۇعالىم، ايتەۋ سىزعىڭ كەلسە، قانشا جاستان باستاپ ۇيرەنسەڭ دە كەش ەمەس دەگەندى ايتتى. مەن تاعى حاتكەرلىككە جاتتىعايىن دەپ ءجۇرمىن، بۇل ارا مەنى قاتتى باۋارادى"، ـ دەدى روزىنىسا قۋانشىپەن.

سۇرەت سىزۋدى ۇيرەنگەننە ۇزاق بولماعان ءايشا حاتكەرلىك تۇندىرىسى «تاۋ قوينىندا» الدىنا ايالداپ: "ارالاپ كەلەم تاۋ سالقىن جاقپار تاستا تار سوقپاق، بۇلت شوككەن جەردەن بەلەڭدەر ەل قاراسى بارانداپ. ول مەنىڭ كوز الدىما بەينە ءبىر سۇرەت قۇساپ ەلەستەدى، مەن سۇرەت سىزۋدىڭ نەگىزگى شەبەرلىگىنە جاتتىعىپ بولعانىنان كەيىن، وسى ولەڭدى سىزىپ شىعامىن". ءايشا لىۋ مۇعالىمنىڭ ساباعىن ۇناتىپ تىڭدايدى، تىڭداپ وتىرىپ، كوز الدىنا كورىنگەن كورىنىس ەلەستەيدى.

"اسەمونەردى ۇيرەنۋدە سۇرەتتى تاماشالاۋ مەن سۇرەت سىزۋدى بىرگە الا ءجۇرۋ كەرەك، تەك سۇرەتتى تۇزدىكسىز كۇشەيدى.

"14 ـ بەسجىلدىق" مەزگىلىندە راىونىمىز سۇ بايلىعىن قورعاۋ، سۇ الابى جاعالاۋ سىزىعىن باسقارۋ، سۇدىڭ لاسىتانۋىنان ساقتانۋ ـ جونگە سالۋ، سۇ ورتاسىن جونگە سالۋ سىندى وزەن ـ كولگە قاتىستى كورنەكتى ماسەلەلەردى زاڭ بويىنشا باسقارۋ ـ تىزگىندەۋدى ۇزدىكسىز ورىستەتىپ، جەتەكشىلىك ەتۋ ـ تەكسەرۋ ارقىلى ءارقايسى تارماق وزەندە باسقاراتىن ادام بولۋعا، باسقارا الاتىن بولۋعا، ويداعىداي باسقاراتىن سىنىڭ اسقاق ايباتىن توڭكەرىستىك بايىرغى رايوندار بۇقاراسىنىڭ شاعىن قايىعى ارقىلى ايگىلەگەندىگىن ۇمىتۋعا بولمايدى...

"سوۋەتتىك بيلىك گۇلدەي جاينادى، تامىرىن جارلىعا تەرەڭدەي بويلاپ، پارتيا كەدەي شارۋانىڭ قامىن ويلادى، بارلىق جەردە قىزىل بيلىك ورناتپ". مينشي توڭكەرىستىك بايىرغى رايوننداپ تاراعان قىزىل جىر پارتيا مەن حالقتىڭ تەرەڭ سۇيىسپەنشىلىگىنىڭ ايعاعى.

ءبىز باستان ـ اياق مىنانى اناعۇرلىم ەستە ساقتاۋعا ءتيىسپىز: جاڭا ساپاردا سىنىڭ سەنگەندە عانا جاساماپازدىق ويىن قاۋلاتۋعا بولادى". اسەمونەر ماماندىعىنان وقۋ تاۋىسقان لىۋ شين بىلاي دەدى: اۋىل ـ قىستاق اسەمونەر سارايىندا بالالار كوركەمدىكتى اڭعارۋ، كوركەمدىكتى بايقاۋ، كوركەمدىكتى جاساۋ بارىسىن سەزىندى.

لىۋ شينمەن بىرگە اسەمونەر سارايىندا سۇرەت سىزىپ جۇرگەندەردەن تاعى باستاۋىش مەكتەپ وقىتۋشىلارى، قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اترەتىنىڭ مۇشەلەرى جانە ايالىقتى چودا قىستاعىندا سۇرەت سىزىپ جۇرگەن جوعارى مەكتەپ كۇرىكەمونەر ماماندىعىنىڭ داشۋە وقۋشىلارى بار.

"اۋىل ـ قىستاق اسەمونەر سارايىن سالۋ ءارى قىستاق تۇرعىندارىنىڭ مادەنيەت قاجەتىن قاناعاتتاندىرادى، ءارى اۋىل ـ قىستاق ساياحاتىن دامىتۋدىڭ جاڭا جارقىن ءتۇيىنى بولادى"، ـ دەدى اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم ۇگىت بولىمىنەن ايالىقتى چودا قىستاعىندا تۇراتىن "ۇعىسۋ، تىمىدىلىك جاساۋ، توعىستىرۋ" قىزمەت اترەتىنىڭ باستىعى، ءبىرىنشى شۇجي جاڭ گولىڭ.

مەكەن ـ جايىمىز: ءۇرىمجى قالاسى حۇڭيۋان سولتۇستىك جولى 500 ـ ءنومىر، تاراتۋ ورتالىعى: 5593062، جارناما باسقارماسى: 5593341 پوچتا ءنومىرى: 830028، ايلىق باعاسى 19 يۇان، جىلدىق باعاسى 228 يۇان